

MŰLEÍRÁS

Papp Anna
Képalkotás BA szak

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus Rippl- Rónai Művészeti Intézet

Vizuális Tanszék, Képzőművészet BA szak, festő-grafikus szakirány

Természeti katasztrófák

Készítette: Papp Anna

QSTNMA

Nappali tagozat

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Konzulens: Szócs Éva Andrea DLA

egyetemi docens

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
Előzmények és stílushatások	7
A fenakisztoszkóp	7
Victor Vasarely munkáinak a hatása.....	9
Figyelemfelhívás.....	10
Kísérletezés a körformán megjelenő alakzatokkal	12
Az ember és a természet kapcsolata	16
Az urbanizáció szemszögéből	16
Az emberre gyakorolt hatás szempontjából.....	17
A négy őselem	19
A víz	19
A föld.....	21
A levegő.....	22
A tűz	24
Összegzés	27
Köszönetnyilvánítás	28
Irodalomjegyzék	29
Képjegyzék	31

Bevezetés

A Föld évmilliók alatt sokat változott és ez a folyamat napjainkig tart. A történések, amelyek ezt befolyásolják lehetnek természeti és emberi tevékenységek, vagy a kettő együtt. Mostanában a kettő kezd összeolvadni - kialakult az ember és a természet közötti körforgás - amely a mai világban elkezdett a visszájára fordulni. A természeti kalamitások sok-sok évvel ezelőtt természetesnek számítottak, ezek a tevékenységek alakították a Föld bolygót, ezek választották szét a kontinenseket, ezek hatására emelkedtek ki a szárazföldek a vizek közül és még sorolhatnánk. Viszont már nagyon régen elkezdődött az a visszafordíthatatlannak tűnő folyamat, amely hatására a Földnek, mint élőhelynek a pusztulása elkezdődött. Ennek a kezdetét leginkább a 18. század után kezdte el érezni a természet és így romlottak folyamatosan a környezeti körülmények.

Olyan hatásoknak tesszük ki bolygónkat, melyek állandóan alakítják és formálják azt. Ezek a folyamatok legtöbbször nem kármentesek, megváltoztatjuk élőhelyünk felszínét, talajának összetételét, pusztítjuk, károsítjuk és kihasználjuk azt.

Erre a jelenségre szeretném felhívni a figyelmet a munkámmal, amely a környezeti elemek bemutatásával ábrázolja a Földön megjelenő természeti változásokat és pusztulásokat. Ez a tevékenység a szemünk előtt megy végbe. Nap, mint nap látjuk és érzékeljük ezeket, mint például az erdőtüzek, az óceánokba és tengerekbe ömlő olaj, a szemétrengeteg, az egyre felhalmozódó autógumi hegyek, az állatok mérgezése annak érdekében, hogy az ember élelme megteremjen vagy akár a szmogprobléma. Ezek egyre jobban elhatalmasodnak és végül tönkre teszik a Földünket. A Föld négy ősi alkotóeleme a víz, a föld, a levegő és a tűz, ez a négy elem irányítja a Földet, formálja és sokszor meg is változtatja a környezeti katasztrófák által.

A téma megtalálásához az vezetett el, hogy jómagam szerelmese vagyok a természetnek, nagyon szeretek túrázni az erdőben, szeretem a vidéki friss levegő illatát és mind azt, amit a Föld ad számunkra, az ételt és az otthont. Sokat túráztam kiskoromban az erdőben a családommal, akkor még a Bükk-hegység adta számunkra ezt a terepet, ahova minden hétvégén ellátogattunk. Majd, amikor gimnazista lettem testnevelés órán sokszor jártunk Tolna megye túraútvonalain, amely mindig változatos volt és új természeti helyeket ismerhettem meg ezáltal. A szép emlékek mellett pedig egy-egy katasztrófa emlékét is őrzöm, amely még motiváltabbá tett a témát illetően.

Személyesen tapasztaltam meg hasonló, bár kisebb de olyan környezeti hatásokat és pusztulásokat, amelyek felejthetlenné váltak számomra.

11 évvel ezelőtt Sályban éltem Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik kis falujában, ahol a főtéren laktunk. Ott nagyon sűrűn járt a tűzoltó, a mentő valamint a rendőrség is. A falu végén erdős rész helyezkedik el, amit az ott élők sokszor kedvtelésből felgyújtottak, már ez is megrázó élmény volt, pedig erről én még akkor gyerekként csak a szóbeszédemből és a tűzoltó érkezéséből tudtam. Egyik alkalommal viszont a két utcával felettünk lévő temetőt gyújtották fel, amelyet mi már a kertünkben láttunk, nem volt kellemes érzés, féltünk nagyon a testvéremmel, hogy „csak hozzánk el ne érjen”. Végül nem ért el a tűz a kertünkig, de így is rémisztő volt. A másik hasonló esemény 2015-ben volt, amikor egy ifjúsági csoporttal elutaztunk kajak túrára a Tisza-folyóra, nagyon izgalmas élmény volt. Itt azt tapasztaltam meg, hogy a szélnek és a víznek milyen ereje van. Egyik alkalommal, amikor eveztünk a következő szállás felé egy kilométer volt még vissza a célig és óriási vihar kerekedett, amely dobálta a csónakokat, a vizet sodorta, így nem tudtunk kormányozni. A villámok csak úgy cikáztak a közelben és az eső mindent elhomályosított körülöttünk. Így lelassultunk és irányíthatatlanná váltak a kajakok. Szerencsénkre a víz sekélyebb részére ki tudtunk evezni és ott a vízben sikerült a partig elhúzni a csónakokat, így elértük az állomást és minden rendben volt az akció végére. De ez is egy olyan alkalom volt számomra, amikor megtapasztalhattam azt, hogy bizony a természet erejének a hatalmát

A téma kialakulásában szerepet játszott az is, hogy a Kaposvárról hazafelé tartó úton, a busz változatos tájakon haladt át. Ezek látványa váltotta ki azt az élményt, amelyet én is szeretnék kifejezni a művemben, éspedig azt, hogy az elemek légköri mozgása, terjedése vagy pusztítása megjelenjen egy-egy vásznon. Ezeket a történeteket szimbolikus értelemben jeleníttem meg a vásznon úgy, hogy egyfajta asszociáció jöjjön létre az emberekben, amikor rátekinenek a festményekre.

Úgy gondolom a világ, amiben élünk a miénk és mind szeretnénk, hogy utódaink is sokáig tudjanak élni rajta legalább ilyen vagy ennél is jobb állapotban. Ehhez az kell, hogy felfigyeljünk és kezdjük el észrevenni 'a hibákat a rendszerben', a saját életvitelünkben akárcsak azt, hogy hogyan hatnak cselekedeteink a környezetünkre. Látnunk kell azt is, hogy mi is a probléma és ezt én, mint egyszerű ember hogyan tudom kezelni? Minden képességünk megvan arra, hogy javítani tudjunk a környezetünk állapotán. Ha felismerjük ezeket a problémákat és megtaláljuk a módszert azok kezelésére, akkor már jó úton haladunk afelé, hogy egy élhetőbb Földet teremtsünk magunknak és hagyjunk hátra utódainknak.

A munkám célja elsősorban a figyelem ráirányítása a természeti katasztrófákra, amelyek akár ember okozta, akár nem befolyásolják a környezeti változásokat.

A pusztításunknak legtöbbször az az oka, hogy a kényelmesebb életet választjuk, például a sarki boltba autóval megyünk, inkább veszünk többszörösen becsomagolt import terméket mintsem magunknak termeljük meg és ez még csak a felszín. Gondoljunk csak például a paradicsomra, amely egy papírdobozba van téve majd még egy műanyagzacskóval is le van zárva, hogy mindenképp érintésmentes legyen a termék. Mindezek mellett még számtalan olyan dolog van, amellyel ártani tudunk környezetünknek, mint az energiaellátás kérdése, az erdőirtások, a színesfém bányák mérgező végtermékei, az óceánokon úszó szeméthegek. Miért mindez? A látszólagos jólétért.

Előzmények és stílushatások

A fenakisztoszkóp

Munkám előzménye, egy korábbi szerkezetre, a fenakisztoszkóp vizuális élményére épül, amely az egymást követő rajzokból forgás hatására mozgóképet varázsol. A fenakisztoszkóp a 19. században jelent meg a pörgetős füzetekkel és a zoetroppal együtt, feltalálója Eadweard Muybridge. Ez a szerkezet volt az egyik előzménye a film készítés felfedezésének. Hasonló lenne a munkám mechanikája abban, hogy a szerkezet függőlegesen van elhelyezve és úgy fordul meg egy tengelyen, valamint egy új látvány keletkezik a forgás által. Itt azonban nem jelenik meg konkrét értelemben a mozgó kép, inkább egy op art-hoz hasonló vizuális illúzióvá alakul át a festmény. Az én művet az op art stílus azon jellemzői határozzák meg, melyek az alábbi idézetben olvashatóak:

„Geometrikus kompozícióinak állandó eleme a mozgás, mely nemcsak erőteljesen lüktető sík- és térkompozícióinak, hanem a szemlélő mozgására, a néző műhöz viszonyított helyzetének változására épülő alkotásainak is sajátja.”¹

Négy kör alakú vásznon jelenítem meg a festményeket, amiket egy szerkezet segítségével forgathatóvá tettem, így hozzáadva egy plusz vizuális élményt, amely visszaadja a természet mozgását és folyamatos változását. Ezek külső hatásra/lökésre elkezdenek forogni az óramutató járásával ellentétes irányban utalva ezzel arra, hogy a világ rendje fölborult és új irányt vett, a Föld órája visszafelé ketyeg. A festmények elkészítéséhez, azért választottam a kör alapot, mert ez egy olyan ívelt forma, amely könnyíti az értelmezésen. A kép forgása közben nincsenek akadályozó sarkok és szélek, továbbá a Föld geoid alakzatára is utalok ezáltal.

Eközben rajzolódik ki a festményekből a folyamatos változás, mely a kép álló állapotában csupán látható tényként jeleníti meg az egyes - ember által okozott - károkat és környezeti elemeket. Ezeken több figurális állat- és emberi alak jelenik meg, amelyek azt jelzik, hogy mely élőközösségekre van hatással leginkább az adott természeti elem. A körkörös forgás hatására érzékletesebbé válik, hogy ezek a folyamatok egyre csak ismétlődnek a mindennapokban, elhatalmasodnak rajtunk és végül felemészti a világunkat. A forgás által egy olyan egynemű

¹ Fitz Péter, *Kortárs Magyar Művészeti Lexikon*, II. kötet, Enciklopédia Kiadó, <https://artportal.hu/lexikon-szocikk/op-art/> Budapest 1993-2001

káosszá válik a festmény, amelyben azt láthatjuk, hogy az adott környezeti katasztrófa, úgy hatalmasodik el rajtunk, hogy a határokat és az értelemezhető tényeket már nem is vesszük észre rajta, csak a felborult körforgás tárul elénk, amelyben nap, mint nap élünk. Vásznonból azért választottam a kör alakút, mivel ezen a formán lehet legjobban megjeleníteni a kör-körös ismétlődést. A körbefordulás pedig egy tökéletes formán belül alakul ki. A szimbolikus katasztrófa pedig ellentétként hat egy olyan formán, amelyet optimális alakzatként tartunk számon. Így jelenik meg tehát a festményeimben tökéletes és a tökéletlen kapcsolata, amely a világunkat is jellemzi.

A körvásznak hátuljára elkészített szerkezetet egy kedves ismerősöm készítette el számomra. Azokat a forgó tengelyeket, amelyek a vásznak hátuljára fel lettek erősítve, a forgó egységek elkészítéséről pedig röviden informált is engem.

„Adott volt egy vászon annak a hátuljára rögzítettünk keresztben egy lapos deszkát, amelyet négy csavarral illesztettünk a vászon kerethez, amit középen átfúrtunk és hozzá csatlakoztattunk egy menetes szárat, amit előlről és hátulról is lekontráztunk, majd amilyen hosszú volt a menetes szár és az alaplap, ami a falra lesz szerelve. Az ismét át lett fúrva, a menetes szár behelyezve hátulról besüllyesztve, ismét kontrázva alátétekkel, anyával. A falra szerelhetőség céljából kettő kampósszeg lett ráhelyezve, amivel a falra lehet rögzíteni.”²

Fenakisztoszkóp

² Pécsi Gábor, *Interjú a forgó szerkezetek elkészítéséről*, Decs 2023

Victor Vasarely munkáinak a hatása

A szerkezetek külön-külön forgathatóak, a különálló vásznan pedig különböző természeti folyamatokat alkotok meg. Ezeket egy 40cmx40cm- es 50cmx50cm- es, egy 60cmx60cm- es és egy 70cmx70cm-es kör alakú vászonra képzeltem el akril festékkel és temperával. Az alkotási folyamat során az op art festményekből inspirálódtam a megjelenítési stílust illetően.

Alapvetően közel állnak hozzám ezek a munkák, nagyon szeretem Victor Vasarely alkotásait, aki az ismétlés egyszerű technikájával olyan műveket hozott létre, amelyek elkápráztatják az embert. Az alkotónak a Zebrák című munkája áll a legközelebb hozzám. Ebben a művében az fogott meg igazán, ahogyan a két zebra csíkjai egymásba fonódnak így keltve vibráló hatást. Ezt a hatást szeretném én is elérni a saját alkotásomban, hogy a geometrikus és organikus formák olyan ritmusban kövessék egymást, amely megidézi a Vasarely féle stílust. Ehhez hasonló vonalmotívumokkal lett megalkotva a művész Zint című műve is, ez azonban sokkal vékonyabb vonal technikával készült.

A festmények kivitelezése során én is hasonló festői stílusokkal kísérleteztem, hogy elérjem a legmegfelelőbb kifejezési módot a munkámhoz. Ezek mellett azonban néhány figurális stílusú elemet is festenek bele, mint fa, emberalak, madarak, halak és növények, amelyet minimális mértékben absztrahálok, hogy a ritmusos vonalhálók közé, jobban illeszkedjenek a formák.

Victor Vasarely
Zebrák, szitanyomat

1980

Victor Vasarely

Zint, szitanyomat

1952-1964

Figyelemfelhívás

Nagyon sok környezeti probléma emberi gondatlanságból és hanyagságból alakul ki, amelyet egy kis odafigyeléssel meg lehetne állítani. Mindennap hallunk ilyen vagy ezekhez hasonló eseteket. Dolgozatomban négy olyan történetet emelnék ki a mögöttünk levő évekből, amely sok ember, állat és növény halálát követelte és hatalmas pusztítást végzett. Az első ilyen, ami a történelem egyik legnagyobb légszennyezéseként van számontartva, ez az 1952-es Londoni nagy szmog, ami azért keletkezett, mert a hideg idő miatt az emberek fával kezdtek el tüzelni a lakásokban, a légmozgás azonban megállt, ennek következtében pedig a füstös köd megült a város falain belül. A következő eset, ami nem régen történt 2020-as Ausztráliai tűzvész, ami több, mint egymillió hektárra terjedt ki - ami Magyarországnál is nagyobb területet jelent - ennek a katasztrófának a következtében több százmillió állat veszett a tűzbe és óriási területről tűnt el a növényzet. A harmadik eset 2010-ben történt, mikor a mexikói öblöt hatalmas mennyiségű olaj lepte el. Egy tengeri olajfúró szigeten történt robbanás, melynek következtében ötmillió hordónyi olaj került az öbölbe, ezzel nagyméretű környezeti katasztrófát okozva. Utolsóként pedig meg szeretném említeni, a nemrég történt 2023-as Törökországi földrengést, amely 7,8 tizedes erősségű földmozgással volt Szíria és Törökország területén, amely következtében több, mint háromezrezer ember vesztette életét és nagyon sokan otthon

nélkül maradtak. Ezek az eseményeket, azért hoztam példának, hogy megértsük azokat a jelenségeket, amelyeket mi is befolyásolunk sokszor nagy részben is.

Figyelnünk kellene környezetünkre és élőhelyünkre, azért, hogy észrevegyük, hogyan tudjuk pótolni és helyreállítani mindazt, amit elveszünk a természettől. Például, felelősségünk, hogy ha kivágjuk a fákat helyükre új fák kerüljenek. Van azonban olyan szennyezés is, melyek megoldásához új modern innovációkra lenne szükségünk. Ilyen például: az óceánokba ömlő olajmennyiség. Ezeket csak ipari szinten lehetne megoldani és vigyázni arra, hogy máshova kerüljön a szennyező anyag. Manapság egyre több cég kezd el figyelni arra, hogy a gyártási folyamata vagy a termék, amit előállít környezetbarát legyen. Ez egy olyan kezdeményezés, amelyben reménykedhetünk, hogy idővel egyre több nagyobb gyár és üzem csatlakozni fog annak érdekében, hogy a Földünk még több ezer évig és még annál is tovább fent maradhasson és vele együtt az emberiség is.

Kísérletezés a körformán megjelenő alakzatokkal

A téma megjelenítésével kapcsolatban különböző alkotókon és művészekon keresztül inspirálódtam, közülük sokan megihlettek. Nagyon kedvelem a fiktív tájak és lények ábrázolását, amelyről egyből Salvador Dali jutott eszembe és ezért egy hasonló tájat festettem volna meg a vásznon. Mivel az ő képi világa, alkotásainak témái is magával ragadtak, ezért tovább próbálkoztam és egyelőre a színek és formák megjelenítéséről csináltam vázlatokat különböző méretű kör alakú papíron. Többféle alakzatot próbáltam ki, különböző sűrűséggel, amelyeket felvettem videóra forgás közben. Már a kísérletezés elején kiderült, hogy a részletgazdagabb formák kevésbé látszanak mozgás közben így elvesz a tartalmuk is, így tértem át sokkal egyszerűbb formákra és a teli színekre, az elmosásokat elkezdtem megszüntetni és új formákkal próbálkoztam a papíron, majd később vásznon.

Fenakisztoszkóp tanulmány

20cmx20cm, filctoll

Fenakisztoszkóp tanulmány

20cmx20cm, akvarell festék

Miután megtaláltam a témát, amivel foglalkozni szerettem volna, körcikket rajzoltam A4-es papírra és azokon próbálkoztam különböző festői stílusokkal megjeleníteni az égő tájat, fákat és állatokat. Kísérleteztem részletesebb festői megfogalmazással, majd ezt egyre egyszerűsítettem, próbáltam különböző formájú és irányú vonalakra bontani a képet egy részében és van, amit meghagytam figurálisnak. Majd megtaláltam, mely színek kombináció számomra a legalkalmasabb az égő fa megjelenítéséhez, ezekkel a színekkel kísérleteztem tovább. Különböző változatokat készítettem még ebben a stílusban, majd megtaláltam azt az

irányt, amelyet Victor Vasarely is képvisel vagyis az op art-ot innentől kezdve céltudatosabban tudtam a festési kísérleteket végezni és egyre egyszerűsítettem a formákon is.

Stíluspróbák

A4, akrilfesték

Az első környezeti témához festettem 2 vázlatot. Az első képen egy sokkal rendszerezettebb vonal rengeteg veszi körbe az égő fákat és állatokat, amelyek belülről kifelé változnak színben a citromtól a vörös színig. A második képen a vonalak rendszertelenebbek, sokkal vibrálóbb hatást próbáltam velük elérni, itt a vöröstől a citromig terjed a színskála belülről kifelé és itt csak az égő fa jelenik meg a pusztulás szimbólumaként. Az első festményt a vászon alapjára vittem fel, míg a második kapott egy halvány vörös árnyalatot és itt próbálkoztam több vörös

és narancs árnyalatot felvinni a képre. Az első képen egy füst motívum is megjelenik, ezt elhagytam a következő próbálkozásnál.

Mind a két festményen a minta belülről kifelé mozog, ezzel szimbolizálva a folyamat terjedését és azt, hogy a környezet elég és már csak egy leégett farönk és korom marad a pusztulás végén, amelyet a füstrengeteg és tűz nyel el.

Stílus tanulmány

50cmx50cm körvásznon,
akrilfesték

Stílus tanulmány

50cmx50cm körvásznon,
akrilfesték

Véleményem szerint az op art stílus megfelelő közvetítője annak a folyamatnak, amit én megfestek, azt a káoszt ábrázolom, amit minden nap megélünk és amivel már együtt élünk. Úgy gondoljuk, hogy az irányítás még a kezünkben van, de lassan kicsúszhat, ha nem fordítunk rá elég figyelmet. A ritmus, a vonalak ismétlődése azt a rendszert ábrázolja, amelybe belekerültünk, amely ritmust csak az ember tudhat kibillenteni úgy, ha átformálja a gondolkodását a Földet illetően.

A következő festmény kísérletem a végleges művek elkészítéséhez nagyon sokat segített. Ezen a festményen látható, hogy visszahoztam a figurális elemeket, mint az élőlényeket. Sokkal letisztultabb megoldást választottam, amelyben már nem jelennek meg a fehér „kihagyott” vászon részek, hanem a kör középpontjából kiindulva növekednek a hullámzó sávok egymás után különböző színekkel megjelenítve. Itt a víz formai világát is láthatjuk, amelyet a hullámzással jelenítek meg, amelyben a vízi élőlények kerülnek előtérbe. Ez a megfogalmazás sokkal dekoratívabb, inkább az alkalmazott grafika műfaji megfogalmazásához hasonlítható. A megjelenítési mód nem drasztikus, nem a vészhelyzet borzalmas voltára akarja irányítani a figyelmet, hanem arra, hogy ezek a problémák jelen vannak és ebben a körforgásban mi is jelen

vagyunk, hatunk a környezetünkre. A személyiségemhez úgy gondolom leginkább ez a kifejezési mód kapcsolódik, amely könnyedén és kedvesen tálalja a valós ténnyt.

Stílus tanulmány

70cmx70cm körvászon,

akril - és temperafesték

Szerintem a környezeti problémák egy olyan téma, amely a mindennapokban jelen van és muszáj vele foglalkoznunk, ezért is szeretném a természeti katasztrófák és a földi elemek egy részét feldolgozni a diplomamunkámként, valamint azért, hogy kinyissuk a szemünket ezekre a dolgokra és észre vegyünk, hogy mit tudunk tenni a Földünkért.

„Lehet, hogy Holnapután tényleg eljegesedik a Föld, és Földrengés rázza meg a világ egy olyan pontját, ahol nem jellemző a jelenség, esetleg Tűzhányó ébred fel ott, ahol nem is számítanánk rá, és eljőhet Dante pokla, vagy Földrengés New Yorkban. Keletkezhet egy új Törésvonal, melynek hatása lehet A nagy Los Angeles-i földrengés.”³

³ Dr. Szigeti Cecília, *A természet reflexe: Fenntarthatósági Füzetek 13.* Kézirat Széchenyi István Egyetem, Győr 2015

Az ember és a természet kapcsolata

Az urbanizáció szemszögéből

”Az elmúlt évszázad során a kutatás egyre inkább az emberi természet megértésére irányult, és feltárta az emberek sokféle kapcsolatát a természeti környezettel. A városiasodás (urbanizáció) előrehaladásával az élettereinkből kezd teljesen kiszorulni a természetes környezet, pedig mélyen belül bennünk lakozik a természet közelségére való törekvés, amit E. O. Wilson (1984) amerikai biológus biofiliának nevez.”⁴

A művem készítése során sokszor eszembe jut az, hogy: *”Nekem mit jelent a természet?”* számomra egy olyan biztonságot adó környezet, amely mindig védelmet nyújt számomra, ha kell a melegben szelet ad és árnyékot, a szárazságban vizet és még sorolhatnám, hogy mi mindent ad nemcsak számomra, hanem mindnyájunk számára is a Föld. Az évek során egyre jobban eltűnik a természetes környezet és helyette városok, falvak vagy éppen gyárak épülnek. A közeli városban, Szekszárdon is tapasztaltam az elmúlt tíz év során mióta a közeli faluba költöztünk, hogy az elmúlt évek során a város gyarapodott körülbelül négy nagyobb gyárral, ami a külváros falain keresztül kapott helyet a városközpontban volt egy nagy zöld terület, aminek a helyére kulturális központ épült. Mindezeknek természetesen megvan a haszna, de a természetes közeget nem pótolja, nem ad helyette új területet, amit a “zöld” borítana be. Ez számomra szomorú tény, de a városiasodás már évszázadok óta így zajlik. Kevés az esély arra véleményem szerint, hogy úgy teremtsünk magunknak új dolgokat, hogy a természetet ne pusztítanánk eközben. Így pedig ezzel az állatok természetes élőhelyét vesszük el.

A társadalom sajnos igen későn jött rá arra, ami mára már szinte visszafordíthatatlan problémának tűnik, éspedig, hogy a környezetünkre vigyázni kell, mert végesek a készletei. Az első környezetvédelmi egyezmény 1992- ben történt meg, mikorra már három ipari forradalom lezajlott. Ezt az egyezményt Rióban állították ki, amelynek a címe *A biológiai sokféleségről szóló egyezmény*.

”1992. június 13-án Rio de Janeiróban aláírt nemzetközi egyezmény, amely állást foglal az ember (emberi társadalom) és a természet (élővilág, biológiai sokféleség, biodiverzitás)

⁴ Dr. Ottlecz Anna PhD., *Az ember és természet közötti kapcsolat és annak befolyása az egészségre: Az ember és a természet c. online konferencia*, <https://tab.mta.hu/szegedi-teruleti-bizottsag/esemenyek/2021/az-ember-es-termeszet>, Szeged 2021

viszonyának meghatározásában. Az egyezmény nem csupán az alapelveket és a feladatokat határozza meg, de intézkedik a végrehajtás funkcionális, szervezeti és finanszírozási kérdéseire vonatkozóan is. Az egyezményt Magyarországon az 1995. évi LXXXI. törvény hirdette ki.”⁵

Mint láthatjuk hozzánk Magyarországra pedig ez a törvény csak 1995-ben ért el. Nagyon későn vette észre az emberiség, hogy ez a probléma, ami nap, mint nap lezajlik ez valós dolog és a megállítást csak az ember kezdeheti el és csak ő tudja visszafordítani.

Az emberre gyakorolt hatás szempontjából

Az ember a természetből teremtetett, így egy láthatatlan szoros kapocs van az ember és a természet között. A természet fizikai valója megtanította az embert arra, hogy alkalmazkodjon a különböző éghajlatokhoz. Akik például vízpart közelében élnek, azok jobban tűrik a víz viszontagságait vagy a hűvösebb időt, mások pedig a forró hőségben is otthonosan és kényelmesen érzik magukat. A természeti erők befolyásolhatják például a figyelmünket, érzelmeinket és az emberekhez való viszonyulásunkat is.

„Az ember és a környezet kapcsolatával bővebben az ököpszichológia foglalkozik. Jelenleg ezen a területen belül több elmélet is létezik arról, hogy a természettel való találkozás milyen folyamatokat indít el bennünk, valamint milyen hatást gyakorol ránk. Egyes elméletalkotók szerint a természeti ingerek különféle pszichofiziológiai folyamatok révén segítenek a stressz, a magas arousal szint, valamint a negatív érzelmek mérséklődésében. Mások szerint a természet szerepet játszik az agy figyelmi funkciójának visszaállításában azáltal, hogy segít feltölteni az irányított figyelmi kapacitásunkat.”⁶

Sok városi ember, akinek már elege van a nagyváros nyüzsgéséből sokszor mondja „De jó lenne elmenni egy kicsit vidékre vagy egy olyan helyre, ahol csak magam lehetek” általában ezek az emberek a természet közelébe mennek, egy csendes kis zugba, vagy kirándulni, sétálni az erdőbe, ahol a csend megnyugtatja az ember lelkét és testét.

⁵ F. Nagy Zsuzsanna–Foltányi Zsuzsanna–Gyulai Iván, *A riói egyezmények magyarországi végrehajtása. A környezetvédő, természetvédő szervezetek véleménye*; Magyar Természetvédők Szövetsége, Budapest 1997

⁶ Sas Eszter *Élet és pszichológia, A természet és az emberi lélek kapcsolatáról*, <https://mindsetpszichologia.hu/a-termeszet-es-az-emberi-lelek-kapcsolatarol>, 2018

A természeti elemek tehát olyan kölcsönhatásban vannak az emberi testtel, amely a legmélyebb érzelmeinkre és az egészségünkre is hatással lehet.

„A víz mentálisan is fontos szerepet játszik életünkben: emlékező, kommunikáló, emlékeket előhívó médium. Emlékezik az élő organizmusokra, de az ember zsigereiben és memóriájában is élnek elemi vízemlékek. Ám nem csupán a Thalassza élmény kapcsán okoznak hol megnyugtató, hol heurisztikus, hol drámai élményt a hangzó, látható vagy tapintható vízformák, és nem is csak azért, mert a tudatalatti szimbólumaként értelmezett víz által sokféle mögöttes, individuális vagy archetipikus létélmény artikulálódik.”⁷

A víz mellett pedig a többi alapelem is kihat az emberre. A földrengések, a hőhullámok, egy-egy éghajlatváltozási tényező az egészségi állapotunkat és a lelkiállapotunkat is megváltoztathatja. Ingerlékenyebbek, érzelmesebbek és feszültebbek is lehetünk egy ilyen változás következtében, amely akár napokig is eltarthat. Ezek mellett viszont, ha napos és derült idő van, akkor a hangulatunk és a közérzetünk is pozitív irányban változik meg. Jókedélyűek, elfogadóbbak és megbocsátóbbak vagyunk ilyenkor.

Mindannyian arra vágyunk, hogy a néha visszatérjünk az eredetekhez, a természethez, kiszakadjunk abból az ember által megalkotott világból, amelyben sokszor már saját magunkra sem ismerünk rá. Mégis csak azt várjuk a természettől, hogy megnyugtasson minket, de mi nem akarunk tenni azért, hogy ő is megnyugodhasson. Pedig, ahogyan az anya a gyermekét a természet úgy hordoz minket az ölében.

⁷ Lieber Erzsébet, Hidro-heuréka, Víz – forma - emlékezet, <https://journal.unim-mate.hu/index.php/artcadia/article/view/3811>, Kaposvár 2022

A négy őselem

A víz

A víz, más néven dihidrogén-monoxid. A vízről már általános iskolás korunk óta tanulunk. Ez az anyag színtelen, vastag rétegben pedig halványkék színű, amely a Földön az egyik leggyakoribb elem. A víznek két fajtáját ismerjük a sós és az édesvizet, ezek mellett vannak felszín feletti és felszín alatti vizek is. A víz az élet egyik alapfeltétele, amely a mindennapi élethez szükséges egyaránt növénynek, állatnak és embernek. A Földön a vizek területe is manapság egyre csökken a jelentős százalékát a mezőgazdaság használja fel.

A vizet a Földön több halmazállapotban is megtalálhatjuk, mint jég és mint légnemű anyag is, a gleccserek, valamint a levegőben- és a talajban lévő víz is ide tartozik. Arisztotelész írt elsőként a vízről, mint ősi elemről, amely a tűz, a levegő és a föld mellett megjelenik. A föld négy őseleme nem csak a természettudományban jelent meg, hanem a pszichológiában is új kapukat nyitott. Carl Jung négy személyiségtípust állított fel két extrovertáltat: a kolerikusot és a szangvinikusot, valamint két introvertáltat: a flegmatikusot és a melankólikusot. Később ezekhez a személyiségtípusokhoz hozzárendelték az ősi elemeket is, úgy mint: a kolerikus a tűz, a szangvinikus a levegő, a flegmatikus a víz és a melankólikus pedig egyenlő a vízzel. Az elemeknek manapság legismertebb jelentése az ezotériában van, ahol az égitesteket, zodiákus jeleket és tárgyakat is hozzákapcsoltak a négy őselemhez.

Manapság az édesvíz mennyisége egyre csökken a Földön, egyrészt mivel rosszul használjuk fel, mint például a wc öblítésére, növények locsolására stb. vagy köszönhető ez még a globális felmelegedésnek is. Mindemellett a sós vizek mennyisége is jelentősen csökkent az utóbbi évtizedekben, láthatjuk, hogy erre az sem megoldás, hogy a gleccserek olvadnak. Ez a jelenség sajnos környezetpusztító hatással jár, amely által állatok életterülete csökken le és több faj kihalófélben van vagy épp súlyosan veszélyeztetett már. Az olvadás sok északi országra is kihat, egyre több terület kerül víz alá, amely az emberek életterét is csökkenti.

A víz is olyan elem, amely hatalmas katasztrófát tud véghez vinni, mindemellett mi is pusztítjuk a vizet. Folyókat szabályozunk, szennyezzük ezáltal életteret csökkentünk mi is a vízi élőlények szerencsétlenségére.

A víz egy rettentően fontos környezeti elem, amely az életet is fenntartja számunkra. A munkám során, a víznek azt a fajta mozgását jelenítem meg, amikor folyékony állapotában hullámzik, hol nagyobb ívekben, hol pedig lankásabb vonalban.

A festmény a középpontból kiindulva forog, viszont a vásznak mindegyikén észrevehetjük, hogy a kör közepe nem a forgástengely kiindulópontja, hanem mindegyik festményen mértanilag távolabb került a kép közepe a körvásznon közepétől, így fokozva a mű forgásának átláthatatlanságát és ezzel kiváltva egy olyan érzést, amely sokak számára már-már émelyítően is hathat.

Különböző kék és zöld árnyalatokkal festem meg, amely utal a különböző vízfajtákra és mindemellett a szennyező anyagok színeit - mint például az olajzöldet és a mustársárga - is belefoglalom a mű színei közé, amely által az elem szennyezését érzékelhetjük. Ezekkel az árnyalatokkal festek egy- egy vízi élőlényt is a vászonra, amely pedig az élet jelenlétére utal.

Természeti katasztrófák, A víz

70cmx70cm körvásznon

Akril – és temperafesték

A föld

A föld egyik legerőteljesebb elem, amely a Földön jelen van, a bolygónk alapja és az élőhelyünk biztosítója és az, amely alapot adott a földi életnek. A földkéreg több millió évvel ezelőtt több darabra töredezett, tektonikai lemezekre, amely által kontinensek jöttek létre és ezek a mozgások napjainkban is tartanak. Szilárd anyag, amely ebben az egy halmazállapotban található meg a Földön. A Földet három fő részre oszthatjuk a földkéregre, az alatta található földköpenyre és a legbelül a belső és a külső földmagra.

A földkéreg többféle anyag építi fel, amelyek szilárd, magmás, metamorf és üledékes kőzetek, emellett sok ásványi anyagban gazdag elem, amely különböző földfajták rejt magában. Ennek az elemnek a környezeti hatása sokszor nagymértékben változó sokszor pedig elenyésző. A föld folyamatos mozgása által a domborzat folyamatosan változik, ezek lehetnek földrengések, földcsuszamlások, vulkanikus eredetű kitörések és még sorolhatnák.

Az utóbbi évtizedekben az ember nagymértékben elkezdte használni a földi erőforrásokat, ásványi anyagokat, energiahordozókat bányásznak folyamatosan, amelynek a készlete véges. Egyre több földet művelünk meg, egyre több élelem kell az emberiségnek, mivel a népességszám folyamatosan növekszik, mindemellett hatalmas nagyságú hulladéktemetők keletkeznek a földön is, ugyanúgy ahogyan a vízben. Roncstelepek, elhagyatott gyárak, utak, városok, naplemparkok, atomhulladéktemetők és egy csomó szennyező, mérgező és veszélyes anyag kerül a Földünkre és a földünkbe, amelyek mind-mind befolyásolják a föld természetes voltát. Sokszor bele sem gondolunk, hogy a földet is szennyezzük azzal, hogy élünk és élni próbálunk. Erre a legmegfelelőbb megoldás, amely visszafordíthatja ezt a szennyezési folyamatot az az, hogy újrahasznosítunk.

A földkéreg mozgását berepedezésének látszó vonalakkal jelenítem meg, amelyet többféle földszínnel festek meg, amelyet földtípusok alapján választok ki, ilyen például a zöld, a barna árnyalatai, valamint a sárgás árnyalatok. Egyre több, kisebb és nagyobb repedezést festek meg, amely a különböző földmozgási fázisokat láttatja velünk. A földkéregben fellelhetők már sajnos olyan szemetek, amelyet az évtizedek során magába temetett a Föld ezeket az anyagokat, egy-egy olyan színnel jelenítem meg, amely kiválik és előtűnik a földszínek között, ilyen például a műanyagfélék, ehhez egy halványlila árnyalatot használok, alkalmazok még egy neon narancssárga színt is, amely az egyéb műanyag származékokra utal. Ezen a vásznon az embert jelenítem meg figurális stílusban.

Természeti katasztrófák , A föld

60cmx60cm körvászon

Akril – és temperafesték

A levegő

A levegőt többféle gáz alkotja, tehát nem egynemű elem, hanem összetett, amely a Földet körülveszi, ezt a gázburkot légkörnek hívjuk. A légkörben több gáz is jelen van, mint az argon vagy a szén-dioxid. Ezek mellett, az anyagok mellett még többféle gáz, porszemcsék és vízgőz is alkotja még a levegőt, amely nem olyan magas koncentrációban fordul elő a levegőben, mint az előbb említett gázok. A levegő többnyire színtelen, szagtalan tiszta állapotában. Kezdetben a légkört csak szén-dioxid alkotta, amelyet később a Földön létrejött növények átalakítottak oxigénné (fotoszintézis), így vált élhető helyé a Föld.

A levegőnek többféle típusát ismerjük, a levegő lehet cseppfolyós földrajzi forráshely alapján, pedig trópusi, arktikus, egyenlítői és mérsékelt övi is. A trópusi lelőhelyeken nagyobb koncentrációban fordul elő a levegőben például vízgőz, a sivatagi vidékeken pedig jóval

telítettebb a levegő porszemcsékkel. A levegő minden élőlény életben tartója, mindemellett a vegyipar számára is elengedhetetlen alapanyag cseppfolyós állapotában.

A légkör szennyezése eléggé nagyfokú manapság. Ugyancsak az ipari forradalmak után kezdett el egyre jobban fejlődni a gépgyártás mellett a levegő károsítása is. Az égetéssel, a belső égésű motorok megjelenésével, a levegőben megnőtt a szén-dioxid tartalom, amely emberre és állatra egyaránt káros. Hozzájárul az ózonlyuk vékonyodásához, ezzel fokozva a globális felmelegedést. Talán a legnagyobb környezeti pusztítást a levegő szennyezésével érhetjük el.

Minden környezeti szennyezéssel a saját kárunkat is okozzuk, az elmúlt évtizedekben egyre több a szélvihar, hurrikán erejű szél hazánkban is, de Magyarországon kívül a Föld minden egyes pontján a szél okoz felbecsülhetetlen értékű károkat, amely sokszor életeket is követel.

A levegő áramlását olyan formákkal jelenítem meg, amely utal a felhőkre és a folyamatos keringésre, többféle kék árnyalattal, minimális zöld árnyalatokkal és a szürke színeivel festem meg a művet. Ezek a színek utalnak a különböző gázok molekuláinak színeire és a mérgező gázokat is magába foglalja. Ezen az alkotásomon a madarakat és egyéb repülő állatokat jelenítem meg.

Természeti katasztrófák , A levegő

40cmx40cm körvászón

Akril – és temperafesték

A tűz

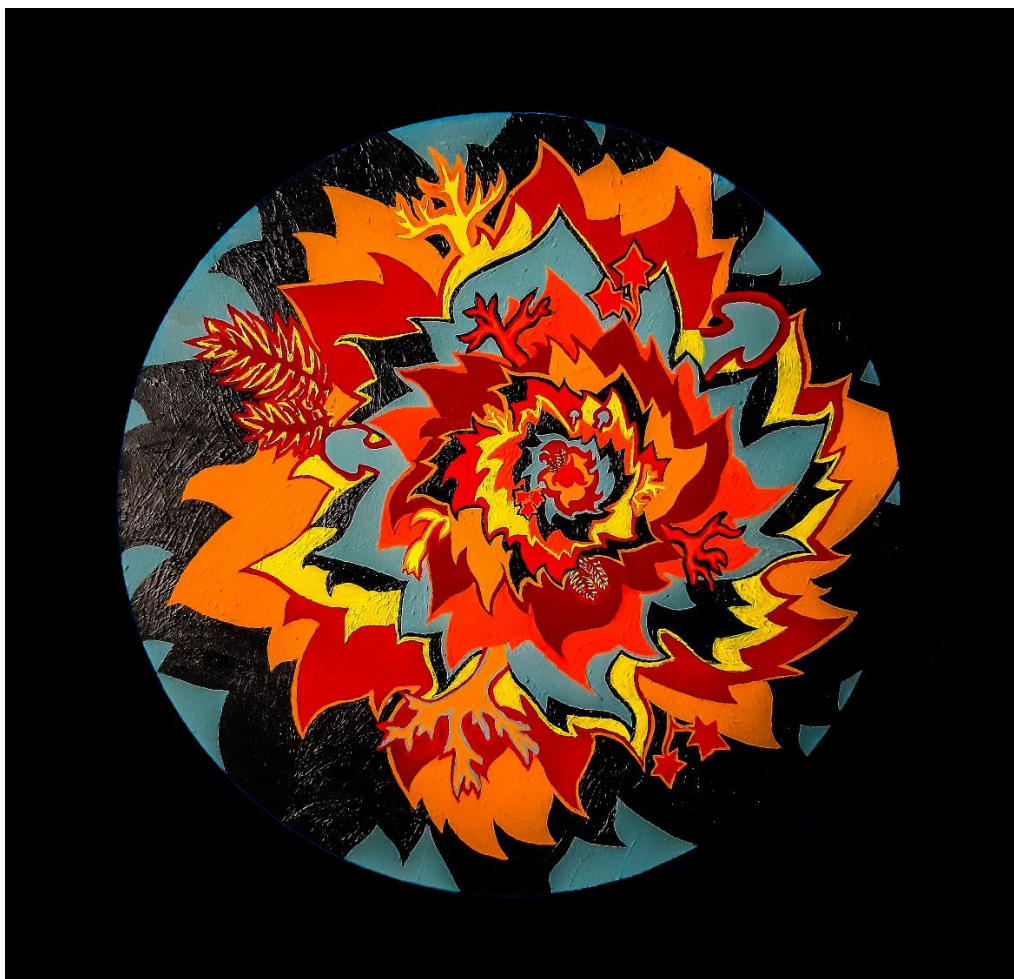
A tűz, kémiai jelenség, amely a levegőhöz hasonlóan összetett kémiai jelenség, amelyhez kell az éghető anyag és ez a folyamat hő- és fényhatással jár, ezt az oxidációs folyamatot nevezzük tűznek. Olyan folyamat, amelynek következtében a lángra kelt anyag visszafordíthatatlanul megsemmisül. Mindannyian már kisiskolásként megtanultuk, hogy mi az égés feltétele, tudjuk mire képes a tűz, meleget ad és fényt, de nagyon sokszor pusztít és veszélyes. A tüzet három nagyobb csoportra tudjuk osztani ezek: a felszíni, talaj és koronatüzek.

A tüzet okozhatja villámcsapás, vulkánkitörés és emberi mulasztás is. Olyan jelenség, amely már a világ kezdetén jelen volt és ahogyan a többi elem, úgy a tűz sem egyedül pusztító hatású, mivel az égés során keletkező hamuszír bekerül a talajba, ami pedig termékennyé teszi a földet.

A tüzet már 790 ezer évvel ezelőtt használta elődünk a homo erectus, így fejlődésünk során a magunk hasznára fordítottuk ezt az elemet is. Ét elkészítésre, fűtésre, közlekedésre és még sok más mindenre használjuk a tüzet, amely meg is könnyíti életünket.

Mindezek mellett a tűzben benne van a kártékony erő is, amely kontinenseket pusztít nagyon sokszor, állatok, emberek és növények életét egyaránt elveszi. Olyan jelenség, amely nagyfokú odafigyelést igényel, mert ha nem vigyázunk vele akkor az életünket teheti tönkre. A tűz csak egyféle módon tud pusztítani, de igen hatásosan, olyan károkat tud okozni, amely után hosszú évek során lehet csak új termőtalajt kialakítani, új fákat telepíteni. A tűz volt az egyik kiindulópontja a diplomamunkámnak, az első olyan katasztrófa, amely nagyon sokszor okoz problémát a hétköznapijainkban is, amelyre csak odafigyeléssel tudunk ügyelni, hogy ne tegyen nagyobb bajt.

Ezt az elemet körkörös formamegjelenítéssel ábrázolom, egyre nagyobb lángcsóvák követik egymást, így pedig elhatalmasodik a tűz egyre inkább a festményen. Vörös, narancs, sárga, szürke árnyalatokkal és feketével jelenítem meg, amelyben a növények, fák és cserjék fognak megjelenni, mint a katasztrófa elszenvedői. A fekete és szürke pedig, mint az égés mellékterméke, a füst és a korom színeként jelenik meg a képen.

Természeti katasztrófák , A tűz

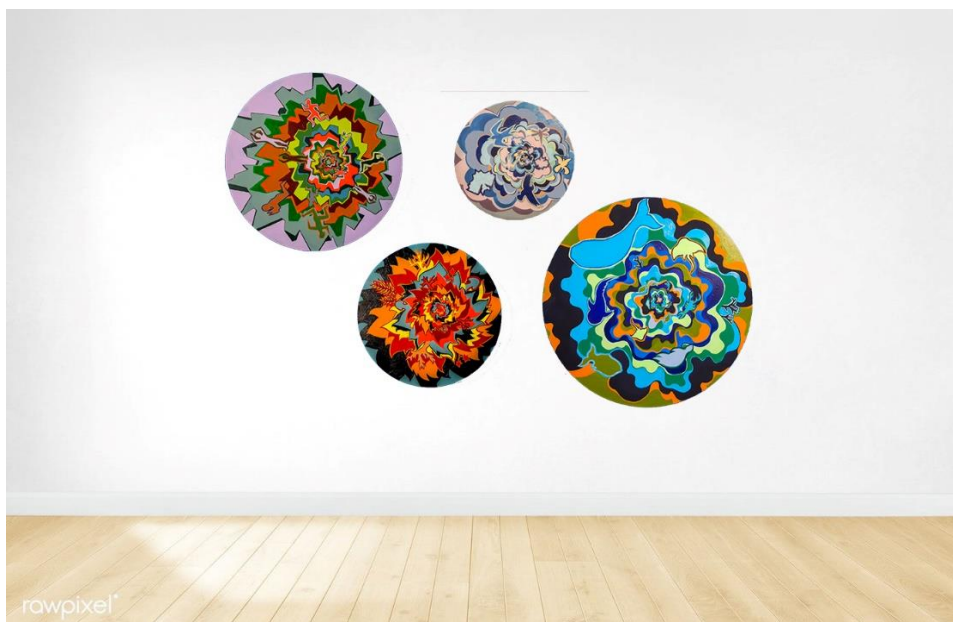
50cmx50cm körvászón

Akril – és temperafesték

Összegzés

Úgy gondolom a természeti katasztrófákra való figyelemfelhívás napjainkban létfontosságúvá vált, azáltal, hogy ezek a problémák kezdenek elhatalmasodni. Ezért is szeretném felhívni minden embernek a figyelmét arra, hogy ne menjünk el ezek mellett a történetek mellett, álljunk meg egy pillanatra és gondoljuk végig, hogy mi mit is tudnánk tenni a saját környezetünkben a Földünkért. A festmények, úgy gondolom tanítóan is hatnak, elgondolkodtatnak minket, hogy egy-egy környezeti elem, hogyan formálja a világunkat, hogyan hat az életünkre. A természeti környezetünk létfontosságú, ezért meg kell úgy őriznünk, hogy még sokáig biztosítsák számunkra a földi életet.

A figyelemfelhívás a fiatalabb generációk és mindannyiunk számára szól, hogy az emberek felfigyeljenek a körülöttünk lévő jelenségekre, amikkel bár minden nap találkozunk, de mégis bagatelizáljuk. A festményeket leginkább látogatóközpontban, környezetvédelmi központban tudnám elképzelni, ahol a látogatók megtekinthetik őket és a figyelemfelkeltés egy ilyen helyen jobban hatna, mintsem egy kiállítóterben, bár az utóbbiban is kiállíthatóak. Így értelmezhetővé válik a dekoratív és inkább magyarázó jelleg, akár csak egy infografikánál, olyanná válhatna, mint egy konkrét funkcionális műtárgy. Abban reménykedem, hogy talán egy picit ez is hozzájárul a gondolkodásmód megváltoztatásához, ami a környezetünk védelmét illeti.

A körvásznak lehetséges
elrendezése kiállítóterben

Köszönetnyilvánítás

Megköszönöm elsősorban Szőcs Éva Andrea tanárnőnek, hogy a diplomamunkám kivitelezésében és a szakdolgozatom elkészülésében segített és támogatott. Továbbá szeretnék köszönetet nyilvánítani még Pécsi Gábornak, aki segítségemre volt a vásznak hátoldalán elkészített szerkezetek megvalósításában.

Irodalomjegyzék

[1] (Letöltés dátuma: 2023.04.27.)

Forrás: https://www.nkp.hu/tankonyv/termesztudomany_5_nat2020/lecke_03_006

[2] (Letöltés dátuma:2023.04.27.)

Forrás: https://www.nkp.hu/tankonyv/termesztudomany_6_nat2020/lecke_01_001

[3] Dr. Szigeti Cecília

A természet reflexe: Fenntarthatósági Füzetek 13. kézirat, 2015

[4] (Letöltés dátuma: 2022.11.01.)

Forrás: <https://tab.mta.hu/szegedi-teruleti-bizottsag/esemenyek/2021/az-ember-es-termeszet>

Dr. Ottlecz Anna PhD., *Az ember és természet közötti kapcsolat és annak befolyása az egészségre: Az ember és a természet c. online konferencia, Szeged 2021*

[5] F. Nagy Zsuzsanna, Foltányi Zsuzsanna, Gyulai Iván

A riói egyezmények magyarországi végrehajtása. A környezetvédő, természetvédő szervezetek véleménye; Magyar Természetvédők Szövetsége, Kiadó: Magyar Természetvédők Szövetsége, Budapest, 1997

[6] (Letöltés dátuma: 2022.11.01.)

Forrás: <https://artportal.hu/lexikon-szocikk/op-art/> ,

Fitz Péter, *Op-art, Kortárs Magyar Művészeti Lexikon II. kötet, 1993-2001*

[7] Greenwood, A. Earnshaw

Az elemek kémiája, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999

[8] Johan Gouldsblom

Tűz és civilizáció; ford. Fenyves Miklós; Osiris könyvtár, Budapest, 2002

[9] (Letöltés dátuma: 2023.04.27.)

Forrás: <https://journal.uni-mate.hu/index.php/artcadia/article/view/3811>

Lieber Erzsébet, *Hidro-heuréka, Víz – forma - emlékezet*, Kaposvár 2022

[10] Pécsi Gábor, *Interjú a forgó szerkezetek elkészítéséről*, Decs 2023

[11] (Letöltés dátuma: 2022.12.12.)

Forrás: <https://mindsetpszichologia.hu/a-termesz-et-es-az-emberi-lelek-kapcsolatarol>

Sas Eszter, *Élet és pszichológia, A természet és az emberi lélek kapcsolatáról*, 2018N. N.

[12] Válintiné Báldos Éva

Természeti környezet I.: A víz, Kiadó: Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet,
Budapest, 2008

Képjegyzék

1. ábra (dátum és név nélküli.), Fenakisztoszkóp
 2. ábra Victor Vasarely, *Zebrák*, 1980
 3. ábra Victor Vasarely, *Zint*, 1952-1964
 4. ábra Fenakisztoszkóp tanulmány
 5. ábra Fenakisztoszkóp tanulmány
 6. ábra Stíluspróbák
 7. ábra Stíluspróbák
 8. ábra Stíluspróbák
 9. ábra Stíluspróbák
 10. ábra Stílustanulmány
 11. ábra Stílustanulmány
 12. ábra Stílustanulmány
 13. ábra Természeti katasztrófák, A víz
 14. ábra Természeti katasztrófák, A föld
 15. ábra Természeti katasztrófák, A levegő
 16. ábra Természeti katasztrófák, A tűz
 17. ábra A körvásznak lehetséges elrendezése kiállítóterben
- ábra

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: PAPP ANNA

A Hallgató Neptun kódja: QSTUMA

A dolgozat címe: TERMÉSZETI KATASZTRÓFÁK

A megjelenés éve: 2023.

A konzulens tanszék neve: VIZUÁLIS TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

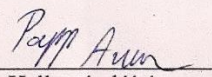
Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitóri rendszerébe.

Kelt: 2023. év 05. hó 01. nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

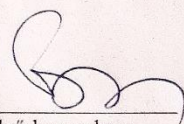
**KONZULTÁCIÓS
NYILATKOZAT**

A PAPP ANNA (név) (hallgató Neptun azonosítója: QSTNMA)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre
javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2023. év 04. hó 26. nap

Belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

5. - 6. sz. melléklet.

**Bejelentés és lemondás a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen végzett tudományos,
alkotói munka eredményeként létrejött szellemi alkotásról**

Alulírott alkotó bejelentem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen végzett szellemi alkotás eredményeként az alábbi alkotást hoztam létre.

Kijelentem, hogy A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szellemitulajdon-kezelési Szabályzatát megismertem, és annak rendelkezéseit magamra nézve kötelezőnek elfogadom.

Az alkotás címe és rövid leírása (bizalmas információk nélkül):

Természeti katasztrófák, A négy övezet és katasztrófái
megjelentése 4 kötetben, melynek a művelet
hatására forogni kezdnek.

Az alkotó adatai (név, szak, évfolyam, elérhetőség):

PAPP ANNA, KÉPAUKOTÁS (FESTŐ-GRAFIKUS) SZAK, III. évfolyam, pappanna37@gmail.com.

Alulírott nyilatkozom, hogy a jelen űrlapon közölt adatok a valóságnak megfelelnek, és az azokban bekövetkező változásokat legjobb tudomásom szerint jelzem a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemnek.

Alulírott kijelentem, hogy e műalkotással kapcsolatos minden tulajdonlási jogomról lemondok, az alkotást átadom az intézménynek.

Kaposvár, 2023. év 06. hó 02. nap

A bejelentő aláírása:

Papp Anna

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Intézete a fenti adatokat bizalmasan kezeli.